

MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM

7-8. évfolyamos tanulók számára

1. forduló

Össz.pontszám: **59 p**

Beküldési határidő: 2022. október 21.

Név:.....

Lakcím:.....

Iskola neve, címe:.....

1. Húzd alá egy pontért, hogy hányadik évfolyamon tanulsz!

7.

8.

1p

1. Állatterelő

- a) **Eltévedtek az állatnevek a különböző szólásokban, közmondásokban. Tegyéi rendet! Írd le a mondatokba illő megfelelő állatneveket! Figyelj! Két állítás hibátlan, nem kell kicserélni az állatnevet!**

Hibás szólás, közmondás	Helyes állatnév
A) Egy gólya nem csinál nyarat.	
B) Kőti a malacot a karóhoz.	
C) Ajándék kutyának ne nézd a fogát!	
D) Két legyet üt egy csapásra.	
E) Kiugrasztja a farkast a bokorból.	
F) Itatja a verebeket.	
G) Lenyeli a békát.	
H) Annyira ért hozzá, mint birka az ábécéhez.	

8p

- b) **Vajon mit jelentenek a fenti szólások, közmondások? Az alábbi magyarázatok mellé írd az a) feladat mondatainak a betűjelét, amire vonatkozik!**

Szólás, közmondás magyarázata	Betűjel
Buta.	
Több dolgot is elintéz egyszerre.	
Egyedül nem lehet változtatni valamin.	
Kideríti a valódi szándékot.	
Makacskodik.	
Az ajándékot nem illik kritizálni.	
Elviseli a kellemetlenséget.	
Sír.	

8p

2. Tökfaragás

a) Ha a táblázat szavait a meghatározásoknak megfelelően mondatokba rendezed, akkor egy összefüggő szöveget olvashatsz a tökfaragás hagyományáról. Ügyelj a helyesírásra, tedd ki a vesszőket és a mondatvégi írásjeleket!

	A	B	C	D	E	F
1.	a	sokkal	eleji	kifejezetten	ijesztgették	egymást
2.	magyar	20.	amivel	volna	mintsem	amerikai
3.	világban	volt	inkább	készítése	helyen	követően
4.	töklámpások	gondoltad	sok	Magyarországon	paraszti	amelyet
5.	tökvicsorinak	betakarítást	faragott	század	gyertyákkal	hívták
6.	tököt	világítottak	tökfaragás	fiatalok	hagyomány	kedvelt
7.	ki					

2. mondat: B4 D2

3. mondat: A1 C6 B1 C3 A2 E2 F2 E6

4. mondat: A1 B2 D5 C1 E4 A3 D1 F6 B3 D4 A1 A4 D3 C2 E1 F1 A1 D6

5. mondat: C4 E3 A5 F5 A1 B5 F3 C5 A6 F4 E5 B6 A7

(A szöveg forrása: <https://www.life.hu/életmod/20191024-a-tokfaragas-valojaban-egy-osi-magyar-es-europai-hagyomany.html>)

15p	
------------	--

b) Ismered a barkochbát? Játsszunk a táblázat szavaival!

Melyik szóra gondoltam?

Ige? Igen
 Múlt idejű? Igen
 Többes számú? Nem
 Magas hangrendű? Nem

A keresett szó: _____

Névszó? Igen
 Melléknév? Igen
 Népnévből származik? Igen
 Mély hangrendű? Nem

A keresett szó: _____

Névmás? Igen
 Mutató névmás? Nem
 Vegyes hangrendű? Igen
 Kölcsönös névmás? Igen

A keresett szó: _____

6p	
-----------	--

- c) **Keress példát a következő mássalhangzótörvényekre a táblázat szavaiból! Ha nincs, akkor X-et tegyél a rubrikába!**

Mássalhangzótörvény	Példa
Írásban jelölt teljes hasonulás	
Írásban jelöletlen teljes hasonulás	
Zöngéesség szerinti részleges hasonulás	
Összeolvadás	
Rövidülés	

5p

- d) **Állítsd betűrendbe a következő szavakat!**

töklámpások, tökvicsorinak, tököt, tökfaragás

1. _____ 2. _____
3. _____ 4. _____

4p

- a) **Melyik szóra ismeresz rá a felsoroltak közül a szerkezeti képletük alapján? Írd a vonalra a megfelelő kifejezést!**

T = szótő K = képző J = jel R = rag

A következő szavak közül válogathatsz:

amerikai, gondoltad, gyertyákkal, készítése, sokkal

T + R = _____

T + J + R = _____

T + K + K + J = _____

T + K + J + R = _____

T + K = _____

5p

3. Tájnyelven szólva

- a) Karikázd be a következő sorokban azt a szót, amelyik nem illik a többi közé!
A megoldáshoz használhatsz tájnyelvi szótárt vagy kutass az interneten!

Melyik szó nem ruhadarab?

ködmön	fuszekli	ruca	dolmány
--------	----------	------	---------

Melyik szó nem növény?

kacsabiri	murkó	malina	verejce
-----------	-------	--------	---------

Melyik szó nem állat?

kotli	csida	göbe	gödölye
-------	-------	------	---------

Melyik szó nem étel?

vánkoshéj	puliszka	talkedli	cibere
-----------	----------	----------	--------

Melyik szó nem tulajdonság?

lapaj	gerzsa	szittyemszotty	döndörej
-------	--------	----------------	----------

5p

- b) A fenti szavak közül válassz ki egyet, írd le, majd egy mondatban fogalmazd meg a jelentését! Ügyelj a helyesíráásra!

2p